

Uprava: Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Ček. račun: Ljubljana št. 14.614. Izhaja vsak dan, razen ob ponedeljkih in po praznikih.

GLAS NARODA

Naročnina na mesec je 12 Din. Za tujino 20 Din.
Uredništvo: Ljubljana, Nebotičnik, Gajeva ul. 1. Telefon 38-55.
Rokopisov ne vračamo.

Št. 116.

Ljubljana, sobota 23. maja 1936.

Leto II.

Abotni vsemu verjame, prebrisani pa pazi na stopinje svoje.
Svetopisemski pregovor.

Dnevna pratika

Sobota, 23. maja 1936. Katoličani: Dežderij, op. Pravoslavni: 10. maja 1936. Simon.

Dežurne lekarne v Ljubljani
Sobota: Mr. Leustek, Resljeva cesta;
Mr. Bahovec, Kongresni trg; Mr. Komotar, Vič — Tržaška cesta.

Vreme

Jugoslavija. Oblačno z dežjem v Gornjem Primorju in Dravski banovini, jasno v sredini države, a deloma oblako v ostalih krajih. Temperatura se je dvignila. Plevelje 7 C, Kovičjača 26 C.

Napoved za danes. Oblačno v celi kraljevini, dež na severni polovici. Temperatura bo padla v severozapadnem delu, a se dvignila v ostalih delih države. Sonce vzhaja ob 4.02, zahaja ob 19.08.

Gledališče

DRAMA

Začetek ob 20. uri
Sobota 23. maja: Mladi gospod šef. Premijera. Red B.
Nedelja 24. maja: Pesem s česte. Izven. Cene od 10 Din navzdol.

OPERA

Začetek ob 20. uri
Sobota 23. maja: Carmen. Red A.
Nedelja 24. maja: Trubadur. Gostuje Josip Rijavec. Izven.

Kino

Sloga: Lahkomiselna žena.
Matica: Zensko jezero.
Union: Marija Baškircova.
Šiška: Božanska žena.
Ideal: Vstajenje.
Kino Ptuj: Modri strup.

Borza

Ljubljana, 22. maja		
Današnja	povprečna	vrednost
tujega denarja		
		Dinarjev
1 hol. goldinar		20.85
1 nemška marka		17.63
1 belga		7.44
1 šv. frank		14.26
1 angl. funt		219.05
1 am. dolar		44.05
1 fr. frank		2.91
1 Kč.		1.83

V privatnem kliringu

1 avstr. šiling	9.19
1 nemška marka	13.47
1 angl. funt	250.00

Za svobodno trgovino z žitom

Novi Sad, 22. maja.

Na obnem zboru novosadske blagovne borze je predsednik Milos Savjević opozoril na krizo v našem gospodarstvu in na težkoče, ki jih imajo naši trgovci z izvozom pšenice v tujino. Predlagal je, naj se izvoz pšenice osvobodi vseh deviznih omejitev in se zavzel za svobodno trgovino z žitom. Zahteval je tudi, naj se postavijo cene žita v državi po svobodni ponudbi in po povpraševanju.

Veseli metuljček na žalostni klopi — Ujme in viharji — Pomočniki proti nedeljskemu delu — Izginila je — Mali velesejem v Grobljah — Tramvaj v nebotičniku — Samomor vaške lepote — Vzemajna pomoč

Važno posredovanje Italije v Londonu

Mussolini za spravo z Angleži

London, 22. maja. n. Na včerajšnjem sestanku med italijanskim ambasadorjem v Londonu Grandjem in angleškim ministrom Van Sitardom je bil govor o raznih važnih političnih vprašanjih.

Doznava se, da se je Grandi držal Mussolinijevih instrukcij, ki naj bi dovedli do velikega ublaženja napetosti med obema državama. Grandi je van Sitardu še ponovil Mussolinijevo izjavo, da nima svojih manevrov v Abesiniji v bodoče nikakega namena, na kakršenkoli način oškodovati angleške interese ter da so izključeni vsaki manevri agresivnosti.

Razgovor se je sukal tudi o abesinskem vprašanju, a posebno o italijanski zahtevi, da se mora odpoklicati one angleške oddelke, ki so v Addis-Abebi, da čuvajo angleško poslanstvo. Angleška vlada je namreč na to odgovorila, da so te čete in njih prisotnost v Addis Abebi samo provizoričnega značaja in da smatra, da je potrebno, da te čete še za nekaj časa ostanejo v abesinski prestolnici vsaj dokler ne bo zagotovljen mir in red v Abesiniji.

Mussolini je pripravljen, da podpiše poseben akt z Anglijo o obveznostih obveznostih v Afriki. V tem bi bila posebna klavzula o spoštovanju angleških interesov v Egiptu. Mussolini bi pristal tudi na znatno zmanjšanje svoje vojske v Libiji ter bi končno predložil Angliji načrt za nevtraliziranje Sueškega prekopa.

Borba zadnjega rasa

Le še ras Imru vztraja — Italijani upajo, da se bo tudi on kmalu udal

Addis Abeba, 22. maja. s. Ita. lijska aviacija je zelo aktivna nad vsem abesinskim ozemljem ter dela z letaki propagando. Avioni oskrbujejo trenutno vse poštne zveze. Posebno frekventna je proga Asmara - Addis Abeba, katero preleti dnevno 20 do 30 avionov in ki pristajajo na aerodromu v Addis Abebi.

Okupacija abesinskega ozemlja se vrši počasi in po že v naprej

narejenem načrtu. V Tembienu so ostali oddelki divizije »28. oktobra«. Oddelki drugega armijskega zbora so ostali na svojih postojankah ter sedaj skrbijo za politično ureditev in propagando ter za promet. Oddelki tretjega armadnega zbora preiskujejo kraje v bližnji in daljni okolici Desija, a oddelki četrtega armadnega zbora vrše nadaljnjo okupacijo ozemlja v Gondarju. V tej oblasti

Jean Harlow in Franchot Tone
v »Lahkomiselni ženi«

t. j. Gondar, jezero Tana pa tja do sudanske meje, vlada popoln red in mir.

Skoraj vsi rasi in dedžasi so zbežali, nekateri so se udali ter izjavili pokornost, drugi pa še sedaj tavajo po gorah in neprehodnih krajih, iščejo možnosti in ugodnega trenutka za predajo. Le še ras Imru vodi še daljša borba in se je zato hudo zameril italijanskim oblastem, toda po zadnjih vesteh se doznava, da je v zelo kočljivem položaju in da se vsak trenutek pričakuje njegove predaje. Morda se mu bo posrečilo pobegniti v Sudan s svojimi bojovníki.

Tri pravice v Abesiniji

Rim, 22. maja. i. Doznava se, da vlada podkraljestva pripravlja veliki program o organizaciji pravosodstva v Abesiniji. Ta program bo seveda vlada v Rimu dobila v odobrenje. Predvidevajo se trije sistemi sodišč in to prvo specialno za domačine-abesince, drugo samo za belce in tretje, ki naj razreši spore med Abesinci in Italijani. Poleg tega programa se pripravljajo tudi še drugi, ki bodo popolnoma modernizirali Abesinijo.

Čile grozi DN

Newyork, 22. maja. k. Po dosežanju še nepotrjenih vesteh se doznava, da bo Čile izstopilo iz DN, če ne bo DN kaj ukrenilo glede sankcij in pa če se ne bo izvršila nujno potrebna reforma DN.

Prizor iz filma »Lahkomiselna žena« z Williamom Powellom in Jeano Harlowo

Dnevna kronika

Vsem gg. poverjenikom (cam) Vodnikove družbe

Koncem maja poteče rok v smislu zadnjega odstavka točke III. družbene okrožnice, razposlane vsem gg. poverjenikom (cam) koncem aprila t. l. Uprava Vodnikove družbe prav vljudno prosi gg. poverjenike (-ce), da blagovolijo na dopisnici, ki je bila priložena zadnji okrožnici, sigurno do konca maja t. l. sporočiti podatke o številu članstva, da zamore družben odbor določiti naklado za letošnje Vodnikove knjige.

— Prošnje za francoske študente morajo biti vložene najkasneje do 25. maja t. l. na rektoratu ljubljanske univerze. Predpisi za prošnje: 1.) Prošnje morajo biti lastnoročno pisane in podpisane; 2.) Priložiti je treba prepise diplom v overjenem francoskem prevodu; 3.) Sestaviti je treba na posebnem formularju razne podatke v treh izvodih s podpisom lektorja francoskega jezika univerze, ki s tem potrdi, da ima kandidat dovoljno praktično znanje francoskega jezika (formularji se dobe na rektoratu univerze); 4.) Gospod konzul francoske republike je rektoratu sporočil, da dajejo tistim prošilcem za francoske študente, ki ne stanujejo v Ljubljani, jezikovno kvalifikacijo francoski konzul v obnočju, kamor kandidati po svojem kraju spadajo.

— Važno za šole in druge učne zavode! Izkoristite priliko otvoritve Ljubljanskega velesejma za poset naši metropoli. Posetite velesejmsko razstavo, ki je letos bogato založena z najraznovrstnejšimi novimi in praktičnimi izdelki domače industrije in obrti. Poset velesejma pa ne bo zgolj v pouk! Spoznanje, da sami zmujemo z marljivim in vztrajnim delom kriti, neodvisno od inozemstva, vse svoje lastne potrebe, naj dvigne nacionalno samozavest naše nadbudne mladine. Mnogo zanimanja bodo gotovo vzbudile posebne razstave v okviru velesejma: »Sodobna gospodinja«, Reja malih živali, ki bodo tudi razstavljene. Pohištvo in Gostinska razstava. Končno bodo mladi in mladenke na vselelnem prostoru našli tudi svoji starosti primerne zabave: tobogan, vrtiljaki, avtodrom in celo vlemestni variete, ki si ga bodo lahko zastopali ogledali, bodo gotovo razveselili mlada srca. Vstopnina od 30. maja do 8. junija stane Din 3.—, ako je obisk skupen pod vodstvom učiteljskega.

— Umrli so: v Ljubljani ga. Frančiška Bizovičar; ga. Jožefa Kapelj roj. Sever; v Mariboru g. Krasovic Franc, trgovec. N. v m. p. Preostali naši sožalje.

— Iz banovinske službe. Ing. Sergej Mozajsky, banovinski uradniški pripravnik pri okrajnem cestnem nadzorstvu v Murski Soboti je imenovan za banovinskega tehničnega pristava v VIII. pol. skup. na dosedanjem mestu. Bogomir Plut, banovinski pomožni knjigovodja pri banški upravi v Ljubljani je imenovan za banovinskega uradniškega pripravnika v VIII. pol. skupini. Marjan Regaly, banovinski geometer dnevnica, je imenovan za uradniškega pripravnika IX. pol. skupine pri komisiji za agrarne operacije.

— Osebne vesti. S kraljevim ukazom je napredoval višji katastrski geometer VI. pol. skupine g. Franc Osolč, na katastrski upravi v Ptuj. Za agrarnega svetnika v vrbaski banovini V. pol. skupine je postav-

Danes in poslednjič jutri, v soboto, ob 16., 19.15 in 21.15 uri

Lahkomiselna žena

je dosegla tudi v Ljubljani trijumf! Publika včerajšnje premiere navdušena. JEAN HARLOW si je osvojila tudi našo publiko! Ne zamudite! Ljubitelji dobrih filmov, pohitite danes v KINO SLOGO (Telefon 27-30) in rezervirajte si vstopnice!

Smrtna nesreča dr. Jelića

Beograd, 22. maja.

Predsmočno se je smrtno ponesrečil apalacijski sodnik dr. Ilija Jelić. Ko se je peljal s tramvajem domov, je skočil kakor navadno, ne daleč pred postajališčem s tramvajem. To pot je bil cestni asfalt vlažen, dr. Jeliću se je spodrsnilo in padel je pod kolesa tramvaja. Potegnili so ga izpod tramvajske prikolice z odrezanimi nogami. Kmalu nato je izdihnil. Dr. Jelić je bil ugledna beografska osebnost. Rojen je bil 1. 1895. v Slati v Črni gori. Za doktorja prava je promoviral v Parizu. Bil je sodelavec strokovnih revij pravnikov, šele nedavno je bil imenovan za apalacijskega sodnika v Beogradu.

Ilen dr. Miroslav Debeljak, politično upravní uradnik istotam.

— 14. tm. je umrl v spl. šni bolnici v Beogradu Leonhard Banker, politični kaznenec v Sremski Mitrovici, rodom iz Tuzle na posle-

— Društvo za zaščito interev vlagateljev bivše Poštne hranilnice na Dunaju. s sedežem v Ljubljani, sklicuje svoj redni letni občni zbor, ki se vrši dne 29. V. ob 19.30 v društveni sobi restavracije Novi Svet na Gospodarski cesti. Ker bo na tem občnem zboru poročal tudi društveni pravni zastopnik bo vse prizadete gotovo zanimalo. V kakšnem stanju se zadeva nahaja. Udeležite se sigurno in točno.

— Zatvoritev prehoda skozi Lattermannov drevored. Vsled prireditve velesejma bo prehod skozi Lattermannov drevored, ki vodi od spodnjega dela otroškega igrišča mimo velesejmskih paviljonov proti pivovarni Union, od 25. maja do 13. junija zaprt.

— Kollmanov gradič pod Rožnikom. V letu 1932. je umrl trgovec Kollmann Robert, ki je velik del svojega premoženja zapustil v dobrodelne namene. Gradič pod Rožnikom z vsem parkom ter gospodarskimi poslopji je volil kot ustanovo za ubožne slence iz dravske banovine in za podpiranje ubožnih ljubljanskih trgovskih uslužbencev. Posestvo in gradič je treba prodati, izkupilo na plodonosno naložbo. V smislu zakona o ustanovah in izd. pravilnika je treba vse nepremičnine prodati na javni dražbi. Dokler pa prodaje ne odobri minister za prosveto, je oddati v gradu prostorne gospodarske prostore, obstoječe iz 2 garaž s prostorom za delavnico, hleva za govedo in 2 konja, sobe za hlapca, prostora za kurvo, cvetličnjaka z dvojno stekleno streho in kurilno napravo ter 2 skladiščnih prostorov po 120 m². Vse tozadevne informacije kot tudi podatke glede obsežnosti in cenilne vrednosti vsega posestva daje gospodarski urad mestnega poglavarstva v Ljubljani, soba št. 24.

Feniks v Jugoslaviji

V Beogradu se je osnoval akcijski odbor interesentov »Feniksa«, ki zastopa stališče, da »Feniks« v Jugoslaviji pravno več ne obstoja, ker je dunajska centrala prešla v last nove družbe, dočim status podružnic še ni ugotovljen. Odbor priporoča, naj se zaenkrat pod nobenim pogojem ne vršijo vplačila, dokler se zagotovo ne ve, če ni tudi doslej vplačani denar izgubljen. Za nedeljo je sklicano zborovanje zavarovancev, na katerem se bo razpravljalo o tem vprašanju. Spričo teh pojavov bo pač potrebno kako novo pojasnilo od uradne strani, da se ta zadeva s »Feniksom« docela razčisti in prepreči zmešnjave.

Člani železničarskih podpornih društev, pozor! V nedeljo 24. maja se vrši ob 9. uri v dvorani Delavske zbornice na Miklošičevi cesti zborovanje članov železničarskih podpornih društev, na katerem se bo obravnavalo o sedanjem stanju društev ter raznih predlogih glede članarine in posmrtnin. Udeležite se polnoštevilno!

Gospodarske vesti

g— Cene srebru v Avstriji rastejo. Cena srebra v Avstriji je ponovno narasla. Nakupna cena je narasla od 76 na 77 šilingov, a prodajna od 90.1 na 93 šilinga za kilogram. Torej za več kot 3%.

g— Aktivna bilanca poljske zunanje trgovine. V aprilu tega leta je bila zaključena bilanca poljske zunanje trgovine z aktivnim saldom 3.004.000 zlotov. Vrednost celokupnega izvoza je znašala 86.519.000. a uvoza 86.515.000 zlotov.

g— Nova trgovska pogodba med Italijo in Madžarsko. Pred nedavnim časom sta sklenili Italija in Madžarska novo trgovsko pogodbo, ki obsega znatnejše širše koncesije kot dosedanje pogodbe. Vsa pogodba stremi po tem, da se čimbolj olajša sklepanje kompenzacijskih kupčij med obema državama.

g— Zlato so našli, kakor poročajo iz Beograda, na več krajih v okolišju Kumanova. Zlato rudo so našli v gorovju, v strugi reke Pčinje pa zlat pesek. Preiskava najdene rude je pokazala, da vsebuje zadosten odstotek zlata tako, da bi se izkoriščanje izplačalo. Baže se že vršijo poganjanja z neko belgijsko družbo, ki namerava začeti z delom že v teku poletja. V istih krajih so našli tudi svinčeno in bakreno rudo, ki pa še niso preiskane glede na njihovo vrednost.

g— »Ta — Tak, velika trgovska hiša, ki se boče etablirati po vseh večjih mestih Jugoslavije, je dobila od trgovinskega ministra dovoljenje za zvišanje osnovnega kapitala od ene milijona na šest milijonov dinarjev. Akcije se morajo polno izplačati.

g— Dobra letina sliv se obeta, kakor poročajo iz Dervente (Bosna) po vsej Posavini. Drevje je polno sadežev.

g— Švicarska firma za manufakturno Zwieth & Co. (Zürich) se naseli v Beogradu in je že protokolirana pri beograjskem trgovinskem sodišču.

Razgovori s čitatelji

O tem in onem

Ljubljana, 22. maja.

Gorenjskemu kmetu na njegova razmišljanja o domačih razprtijah:

Vi pišete: »Vse te razprtiye so se začele pri tem, kdo je bolj verski in kdo je bolj državljanski... Jaz pravim tako, da bi se to hitro nehalo, če bi se dala taka postava, ki bi prepovedala mešati eno kakor drugo s politiko... Ne vem, če sem prav povedal, kako to mislim...«

Prijatelj, dobro razumemo, kaj te hoteli povedati, in imate tudi prav. Saj mi smo na tem mestu že večkrat o tem spregovorili. Verski in domovinski čut sta dve svetlini, ki bi se jih dnevna politika sploh ne smela dotikati, najmanj pa strankarstvo. Stara klerikalna in liberalna strankarska politika je od tega boja »za vero« in »proti veri«, »za državo« in »proti državi« živela, a se na tem tudi preživela. Pametni ljudem, ki razumejo duha in potrebe današnjega časa, se sploh boj za ti dve svetlini, ki sta lastnina vseh, zdi smesna.

Nihče nima patenta ne na vero ne na patriotizem. Najmanj pa kaka politična stranka. Mi odrekamo kaki politični stranki, ki hoče nastopati pod versko firmo, vsako pravico, da bi proglašala tiste, ki niso v njenem taboru, za nevernike. Ravnotako je s patriotizmom. Smo imeli stranke, organizacije, ki so se meni nič tebi nič proglasile za »državnotvorne« in vse, kar ni šlo z njimi, napadale kot protidržavne elemente. Smo imeli celo režime, ki so se proglašali za »državotvorne«. Tako samosilstvo.

A kdo in kaj je država, Narod in njegova posest, to je država. In državo ljubiti in ji služiti, to je samoumevna dolžnost vsakega državljanu. Vsi ji moramo služiti od vladarja dol do zadnjega pastirja. Vladar je prvi služabnik države, je dejal Napoleon. In nobena vlada se ne sme istovetiti z državo. Vsakokratna vlada je samo vsakokratna upravnica države.

Tako je s to rečjo, prijatelj. Dosti je že bilo v teh pogledih nasiljevanja in pritiskanja z ene in druge strani. To mora že enkrat prenehati. Treba je pospraviti s takšno starokopitno politiko. In nov politični duh mora zavladati po naši deželi, duh svobodne demokracije. Ni svobode, kjer se sme pojavljati teror v eni ali drugi obliki. Vero in domovinsko ljubezen je treba čuvati in gojiti, ampak za to nalogo niso poklicane politične stranke, ampak cerkev, šola in razne vzgojne in prosvetne ustanove.

Taka je naša misel in kakor vidimo, tudi vaša. — misel poštenega slovenskega kmeta. Zdravstvujte!

„Britanijo“ bodo potopili

London, 22. maja. Po nekih vesteh bodo jahto pokojnega kralja Jurija V. Britanijo na odprtem morju potopili, kar bo nekak simboličen izraz, pietet do pokojnega kralja. Malo pred smrtjo je namreč kralj Jurij izrazil, da se najbrže ne bo nikoli več vozil s svojo »Jahto«, da pa noče, da bi se kdo drugi po njegovi smrti z njo vozil. V znak spoštovanja kraljeve želje jo bodo zaradi tega potopili.

„Nekaj visi v zraku...“

Ponesrečena reportaža o politični večerji

Ljubljana, 22. maja. Ondan mi je imela ga. Evelina veliko povedati. Bila je takorekoč natepana z novicami.

Prej ta dan je namreč imela zanimivega gosta na večerji, nekega gospoda iz Beograda, ki je političen prijatelj njenega moža. Saj sem že povedal, da se soprogo spe Eveline v prostih urah ukvarja s politikom in da bo pri prihodnjih volitvah gotovo kandidiral. Na kar naj se cenjeni volilci že zdaj pripravijo. Gospa Evelina je naredila skrivnostno obrazek, ko mi je zaupala tajno novico: »da je nekaj v zraku.«

»Hvala Bogu, da je vsaj v zraku še nekaj!« sem vzdihnil. »Dru- god že itak več nič ni! Od česa bi pa živeli, če bi še tistega zmanj- kalo, kar je v zraku?«

»Strašno ste danes spet duho- viti, Joe!« me je zavrnila gospa z nejevoljno gubico v čelu. »Ali pa morda veste vi kaj več kot nič.«

»Manj kot nič, gospa Evelina! Prisegam, da manj, zakaj odkrito povedano: jaz ne dam prav nič na vse tisto kar se danes govori, še manj pa na tisto, kar se piše. Berem zadnjič v nekem nemškem časopisu članek: Aufmarsch der Parteien in Jugoslawien... zdaj mi pa povejte madam, kje je ta aufmarsch? Nikjer ga ni videti ne slišati. To bi vendar moralo bob- neti, da bi se kar zemlja tresla... A je slišati kvečemu stopinje ka- kih političnih tihotapev... Imam tudi tistega vašega gosta na su- mu, da je takšen tihotapec. Brez zamere, madam! Ampak jaz, kot rečeno na vse skupaj nič ne dam. Jaz verjamem danes samo še mi- nistrom. Ti govorijo vsaj resnico. Ali ste pa morda kdaj slišali ka- kega ministra govoriti neresnico? Jaz ne. Sicer se je — pod starim režimom seveda — neki minister na nekem shodu tolkel na prsi: »Mi stojimo trdno, — naslednji dan pa je že zletel. Pa so delali ljudje, glejte, kako je lagali! Jaz pa pravim: Resnico je govoril, ker tisti dan ko je to rekel je res- še stal trdno. Bodočnosti pa ni- če ne ve vnaprej... Danes se- dim tu živ pred vami jutri sem pa lahko že mrtič... Ali ni tako, madam?«

Gospo Evelino je ploha mojih besed nekoliko zmedla in postala je kar malodušna. Umrila je ciga- reto in dejala:

»Torej vas nič ne zanima, kaj je ta gospod vse povedal?«

»O, zanima me že, mene sploh vse zanima. Ampak tako pravim: Ni, da bi človek dandanes kaj dal na take reči. Čaršija, madam!«

»To je postranska stvar, Joe, pripomni gospa Evelina. Glavno — v mojih očeh vsaj je to, da je ta gospod zelo simpatičen človek, da ima o vsem zelo pametno sod- bo in da pošteno misli. Vi ne ve- ste, Joe, kako lepo je govoril o Slovincih!«

»No, še to bi se manjkalo, da bi v hiši Slovenke in pri njej na večerji čez Slovence zabavljali!« sem pikro pripomnil.

»A ravno moj mož je prav za- bavjal na Slovence, on, Srb, nas je pa zagovarjal, vidite!« je zma-

goslavno ugotovila gospa Eveli- na.

»No, pa kaj je že tako lepega povedal o naši malenkosti?« po- baram ne marajoč dalje dražiti gospo Evelino, saj je dobro duši- ca.

»Veste, kaj je rekel?« gospa Evelina se skloni k meni šepetaje kot bi mi zaupala veliko tajno. — »rekel je, da bi nam Sloven- cem po vsem tem, kar dajemo dr- žavi, pripadalo vsaj sedem mi- nistrskih stolic!«

»Točno, če bi bilo vsega sku- paj 49 stolic!« sem pritrdil suho. »Sicer pa: Število je postranska stvar. Glavno je kvaliteta. Naš Korošec je za sedem ministrov sem slišal zadnjič reči kmeta. In svojčas so tudi Žerjava tako hva- lili ljudje. Narod je vedno pravi- čen. Zato pa pravim: Ne potreb- jemo kopice ministrov. En mož nam zadostuje!«

»No, dovolite Joe! To pa ni ta- ko!« se je razvnela gospa Eveli- na. »Tu gre za načelo, za načelo pravičnega sorazmerja! Sloven- cem bi se spodobilo več portfel-jev. Moj mož pravi —

»On bi pač tudi rad postal mi- nister!« pripomnim zbadljivo.

»Zakaj pa ne?« se je še bolj razvnela gospa Evelina. »Jaz prav- im, če se že ukvarja s politikom, naj tudi kaj ima od tega. Če je ne spravi vsaj do ministra, potem naj rajši vse skupaj pusti.«

»Vsaj do ministra! Kralj ven- dar ne more postati!« se malo po- šalim.

»Ampak zdaj je bilo gospe Eve- lini pa zadosti. Poskočila je na noge in bliskala vame s svojimi lepimi očmi. To zna včas, kadar je huda. Naenkrat pa se je od sr- ca zasmejala:

Ah, zdj se mi, da ste — potr- kala je s prstom po mojem čelu, — »da ste malo okajeni, dragi Joe!«

»Oho!« se oponesem. »Oprosti- te, madam, od teh devet ali deset čašic vašega ekskvizitnega konja- ka... saj dovolite, da si še eno natočim... Ho, to me je šele na- redilo treznega! Tako trezno ko- nocoj sploh še nisem nikoli mi- slil o politiki. En mož zadostuje, pravim jaz, pa magari vaš mož!«

Gospa Evelina se je smejala in nato laskaje mi dejala:

»Kajne Joe, da boste pomagali mojemu možu do politične karije- re. Vi časnikarji imate tako vpliv- no besedo!«

»Seveda mu bom pomagal, vam na ljubo, madam,« sem obljub- il. »Pri prihodnjih volitvah bom krepko sukal zanj peró in jezik. Če postane poslanec, postane lah- ko tudi minister. Nobenega zadrž- ka ne bo. Ampak rojstni in krstni list vašega gospoda soproga nam morate tedaj preskrbeti, madam!«

Zakaj pa to? se je začudila gos- pa Evelina. »Ah, že vem: zaradi horoskopa!«

»Ne. Ampak zaradi ljubeza mi- ru. Da se bo vedelo, kje je vaš mož rojen.«

»V Brezovici je rojen!«

Mali velesejem

so priredili naši rejci

Groblje, 22. maja.

Pri nas je navada, da poznamo samo ljubljanski velesejem ali ma- riborski teden ali kvečjemu še ka- ko razstavo tu in tam. Kakor je povsod konkurenca, tako je tudi v zadevi velesejmov nastalo tekmo- vanje, ki se je pričelo z otvoritvi- jo malega velesejma v Grobljah pri Domžalah, kjer je priredilo mlado, ali nad vse gibno društvo rejcev malih živali nekaj živalski park, kjer najdeš vse vrste živali, ki jih goji mali človek. V posamez- nih paviljonih se vrste dolge vrste kunccev, kokoši vseh mogočih pa- sem, ostala perutnina kot purani, gosi, race, golobje, pavi itd. V po- sebnem paviljonu so nameščene mlekarice, sanske koze in ovce, da- lje zopet cela vrsta psov od ber- nardincev do foksterijerjev. V dvo- rani, kjer je nameščena vsakovrst- na literatura, domača in tuja, da- lje angorska volna in izdelki, ko- žuhovina kunccev v različnih bar- vah, posamezni kožuhovinsti iz- delki kot prelepe jopice iz havan- skih kožic, cvratniki in kape, umetni valilniki in koldje, valilna jajca, vsakovrstni ptiči itd.

Na praznik ob 10. uri dopoldne kmalu po otvoritvi, kateri je pri- sostvoval tudi sreski načelnik g. Kosi in sreski kmetijski referent g. Novak in ostali odlični gostje je bilo predavanje o umnem pe-

»V Brezovici! No, vidite Bre- zovic je pa vse polno na Sloven- skem. V kateri Brezovici? To moramo imeti črno na belem. Da ne bo potlej kakih zdražb in zdrah, kakor je bilo s Homerjem. Sedem mest se je prepiralo za slavo njegovega imena. Mi hoče- mo imeti mir v deželi. Da, dovolj je že prepira... Se eno čašico vašega ekskvizitnega konjaka mi dovolite, madam!«

In ker je Joe tisti večer pri gos- pe Evelini pospravil toliko in to- liko čašic konjaka, je seveda po- zabil, kaj je bilo še novic, ki lihi je prinesel tisti gost iz Beograda. In je morda tako še bolj prav. Saj veste, cenjeni čitatelji, kako je dandanes z novicami... Če je kaj resnično, ne pride na dan, če pa ni resnično, je pa še bolje, da ne pride na dan.

rutinarstvu. Posebej je še na ogled vsem gostom misijonska vzorna kupčija in perutninarska farma. V posebnem delu malega velesejma je vzoren park, kjer se vrste paviljoni z okrepčili, po širo- kih stezah in zeleni trati pa se po- di vesela deca, ki ima na razpo- lago pohlevnega oslička, bradate- ga kozla da preizkušajo svoje ja- halne vrednosti. Ves dan neutrud- no igra godba, ki zbujala velesejmu podobno lice.

Včeraj in danes si ogledujejo grobeljski velesejem vse šole kam- niškega sreza pod vodstvom svo- jega učiteljstva, za nedeljo se pa obeta v veseličnem prostoru zopet nekaj novega, veselje za našo deco ki ljubi male živalice. Poleg te- ga bo še nagradno tekmovanje za deco in druge vsakovrstne šale.

Velesejem v Grobljah bo odprt vse dni do ponedeljka. V nedeljo popoldne ob 15. se vrši za perut- ninarje tudi tečaj o kapunjenju pod strokovnim vodstvom g. dr. Leo Kocjana.

Vabljeni vsi rejci in ljubitelji malih živali.

Velik uspeh:

Lahkomiselna žena

Ljubljana, 22. maja.

Včerašnja premiera »Lahkomis- elne žene« v kinu Slogi je poka- zala, da je v Ljubljani še dovolj ljudi, ki gledajo radi lepe filme. In ravno »Lahkomiselna žena« z Jean Harlon v glavni vlogi je eden takih filmov, ki napravi na slehernega gledalca dober, neiz- brisen utis. Vse predstave včeraš- sne premiere so bile izredno le- po obiskane kljub ugodnemu spomladanskemu vremenu. Kdor pa filma doslej še ni videl, naj si ga ogleda prav gotovo še danes, kajti film se predvaja vključno le do sobote 23. t. m., ker je v ne- deljo že nov spored. »Lahkomis- elna žena« se predvaja v Slogi v nemški verziji, tako kot so jo ljudje pod naslovom »Die offen- tliche Meinung« gledali v Berlinu in na Dunaju. — Ljubitelji dobrih filmov — hitite v Slogo, ne poza- bite na ta program!

— Naprava mitniških hišic. In- teresenti se opozarjajo na ponovni razpis del za napravo mitniških hiš v »Službenem listu« dravske banovi- ne z dne 20. maja t. l., str. 242.

Najcenejši čevlji

TVRDKO ANTON KRISPER

Ljubljana, Mestni trg 26

Otroški iz črnega ali rjavega usnja

Vel. 20-25 Din 16.—

Vel. 26-28 Din 19.—

Vel. 29-35 Din 29.—

Zenski iz črnega ali rjavega usnja z usnja- tim podplatom

Din 65.—

Iz črnega ali rjavega usnja z usnjatim pod- platom

Vel. 30-35 Din 42.—

Vel. 36-39 Din 59.—

Vel. 40-45 Din 69.—

Maribor

m—Ljudska univerza. V ponedeljek, 25. tm. predava univ. prof. dr. Erich Voegelin z Dunaja. Naslov predavanja: Boj Azije za nadvlado v Evropi v preteklosti in sedanjosti.

m—Vstopnice za sokolski nastop, ki bo v nedeljo popoldne v Ljudskem vrtu, dobite v predprodaji pri urarju Burešu v Vetrinjski ulici. Sežite po njih, da ne bo navala pri blagajnah!

m—Železniški in avtobusni vozni red obenem s potniško tarifo, je izdal mariborski »Putnik«. Interesenti ga lahko dobe zastopni pri »Putniku« na Aleksandrovi cesti.

m—Drzen vlom je bil izvršen v št. lju pri Turjaku. Še neizsledeni vlomilci so vlomili v trgovino Viktorja Planinskega in odnesli 3000 dinarjev gotovine ter raznega blaga v vrednosti 13.000 dinarjev. Orožniki marljivo poizvedujejo.

m—Slomškovo kapelico na starem mestnem pokopališču, kjer je poleg našega velikega škofa Slomška pokopan tudi mariborski škof Štepišnik, so pričeli temeljito prenavljati. Ob priliki Slomškovih slovesnosti bodo prenavljala dela že končana.

m—Slepi otroci iz Zagreba priredijo pod okriljem Glasbene matice v četrtek, 28. tm. Zvečer v Unionu pevski koncert. Mariborčani naj svojevrstno prireditev slepih pevcev posetijo polnoštevilno.

m—Nepopolnživ tat je Franc Krajnc iz Varnice blizu Ptuja. Na Tržaški cesti ga je ustavil stražnik in mu pregledal precej obilno culo, ki jo je imel pri sebi. V njej je bilo 16 damskih srajc, 6 hlačk in še precej drugega finega perila. Krajnc je priznal neki večji vlom, kjer je odnesel navedene stvari. Moral je s stražnikom, na sodišču pa bo menda sojen že sedmič.

m—Veliko zlo našega naroda je tuberkuloza, ki pokosi letno 35 tisoč ljudi. Pomagaj tudi ti ublažiti to zlo in prispevaj vsaj dinar za protituberkulozno akcijo v tednu od 17. do 24. tm.

m—V Rušah še vedno štrajkajo. Delavstvo tekstilne tovarne Vlach v Rušah še vedno stavlja. Pri pogajanjih posredujeja sreski načelnik dr. Šiška in tajnik Delavske zbornice Alojz Čeh iz Maribora. Do rešitve spora pa še ni prišlo, ker podjetje noče zvišati mezd, delavstvo pa se brani delati po sramotno nizkih mezdah. Kot smo že poročali, so zaslužile nekatere delavke v tej tovarni reci in piši 7 dinarjev tedensko!

m—Kino. Grajski: Mladostne burje. — Union: Eva.

m—Pohorska železnica, zadruga, ki namerava zgraditi na Pohorje vzpenjačo, je imela te dni občni zbor, ki ga je vodil načelnik g. Gjuro Valjak. Zadruga šteje 378 članov z 2300 delnicami v vrednosti 234.000 dinarjev. Da se za gradnjo železnice zainteresira vsa naša javnost, bo v kratkem sklicana anketa pod naslovom »Zakaj noče Maribor samemu sebi dobro?«

m—Velika razstava slovenske umetnosti v kazinski dvorani, bo odprta samo do 1. junija. Razstavlja 16 slovenskih slikarjev in kiparjev, ki so zastopani s skupno 75 deli. Mariborčani naj ne zarnude obiskati zanimivo razstavo, saj nudi precej v pogleda v sodobno slovensko likovno umetnost.

m—Nad gledališče se je spravila mariborska »Delavska fronta«, ki zastopa interese katoliškega delavstva. V daljšem članku očiha upravniku preširokogrudnost, ker je menda se-

Regulacija Ljubljane

v drugem delu

Ljubljana, 22. maja. Ker je Ljubljanična struga betonirana do konca, ki je zaključen s tesno zarezanimi piloti v globoki zagatni steni, so delavci prešli v drugo fazo regulacije. Ta predel sega tja do zatvornice na »Spici« in bo visoko v obe brežini kakor tudi po vsem struginem koritu tlakovani z debelimi ploščami podpeškega kamnja, ki se deloma že navožen, deloma se še dovažajo po čolnih. Obklesujejo ga tu in tam specialni kamnoseki iz hrvaškega Primorja okrog Sušaka in Crikvenice. Približno 30 jih je po številu in dobe za 8 do 10 urno delo po 4 Din na uro.

„Kar na šuto“

Ploščad bodo položili na srednje droban gramoz, jo v predpisani višini zravnali ter zamašili spodaj in v stranskih špranjah s tem peskom. Postopanje se vrši približno istotako kakor pri polaganju kamnitih kock na cestah ali po kamnoseškem izrazu »kar na šuto«.

Brežini bosta v zgornjem delu obloženi z zelenimi ruševinami, v spodnjem pa bo segala kamnita ploščad do njih tretjine, koder bo izpeljana izprehodna složna pot od Hrenove ulice tja do »Spice«.

Mnogo dela in truda bo povzročil še izkop odvisnega materiala, ki ga prav marljivo odvažajo od 4. ure zjutraj do 8 ure zvečer lokomotiva za Kolesijo, kjer je zasut že velik kompleks nižinskega sveta in ostankov stare struge Gradašnice in dela Pasjega broda.

Na Trnovskem nasipu

vlada kar največji direndaj. Zgoraj na cesti — kakor smo že poročali — kopljejo za zbiralni kanal, spodaj proti strugi pa kopljejo, tešejo in betonirajo oporni betonski zid, ki so ga zgradili že preko 50 metrov dolžine. Za vznožno zavarovanje morajo zabijati neštene pilote —

danjim razmeram neprimerno dovolil tudi uprizaritev nekaterih del levičarsko usmerjenih dramatikov. Ob koncu članka namiguje, naj se upravnik dr. Brenčič raje umakne s svojega položaja, ker da je na razpolago dovolj drugih močnih oseb, ki bi v popolno zadovoljstvo — člankarja seveda — vodile mariborsko gledališče. Razumljivo!

m—Tretje gostovanje ljubljanske opere s popularno Rossinijevno opero »Sevilski brivci« bo tekom prihodnjega tedna za abonma B.

Celje

c—Policijske uniforme bo napravila mestna občina za organe policijske straže in je tozadeven razglas nabil na uradni deski.

c—Gledališče. Ljubljanska drama uprizarila v torek 26. maja ob 20. Bešterjevo igrano »Tirano«, pri kateri je režiser in igravec g. Skrbinšek proslavil 25-letnico svojega gledališkega udejstvovanja. Neabonenti dobe vstopnice v trafiki g. Frajleta na Dečkovem trgu.

c—Levica mu je odtrgala. Pri razstreljevanju v rudniku Konjiški gori se je pripetila 33-letnemu rudarju Martinu Korošcu iz Zg. Pristave huda nesreča. Pri razstreljevanju mu je mina predčasno eksplodirala. Odtregalo mu je levo roko do zapestja. Prepeljan je bil v celjsko bolnišnico, trgalo strehe s hiš in je povzročil

menda so jelšavi. — kar nekoliko zavira regulacijsko delo, ki bo trajalo toliko tednov ali celo mesecev.

Regulacija gre kar najbolje od rok in od vremena je odvisno, da bo tekom pol leta struga popolnoma očiščena in dotlakovana.

★

Čitatelje »Glas Naroda« bo gotovo zanimalo, kako se je razvilo življenje na Ljubljani prav za tem predelu, ki ga danes razkopavajo in urejajo.

Pred sto in še več leti so imeli trnovski čolnarji in fakini zlate čase. Ko je za časa vladarja Karla VI. nastala Tržaška cesta, se je prevzetnim čolnarjem krčil zaslužek, ker so se začeli pomikati težko natovorjeni vozovi po novi državni cesti. Ljubljana je namreč dotlej bila glavna prometna vez med Ljubljano in Vrliko.

Zabava na Ljubljani

Valentin Vodnik je poročal v »Novicah« l. 1797. o zabavi na

Ljubljani približno takole: Muзикantje ljubljanskega mesta so se peljali z godbo gor po Ljubljani in se vrnili ob desetih zvečer na čolnih, ki so bili razsvetljeni z lučmi in bakljami. Eni so prapravliali ogenj, drugi prižigali rakete, napolnjene s smodnikom. Te rakete so visoko švigale in se razpočile v podobi kače ali zvezde. Meščani so v velikih množicah hodili gledat to zanimivo dogodivščino.

V istem listu dalje lahko čitate da so 6. julija l. 1797. častniki vse garnizije pripravili vožnjo po Ljubljani z godbo in kanonom za spuščanje krogel po 12 funtov. Pustili so strele, da so ljudem na Žabjaku pokale čipe po oknih. Vkup je priteklo brezštevilno ljudi, ki so ondi prodajali zijača. S takimi izleti je bil navadno združen tudi ples. Za izletniško družbo nad 20 oseb so združili dve največji ladij ali strnili 3 do 4 ladje, na nje položili pod, ki je bil zavarovan z ograjo. Miza je stala pol na eni, pol na drugi ladiji. Na streha je slonela na štirih stebrih.

Pomočniški zbor trgovskih pomočnikov

Trgovski pomočniki za popoln nedeljski počitek

Kamnik, 22. maja.

Pred kratkim je bil pri nas ustanovljen občni zbor Pomočniškega zbora združenja trgovcev za srez Kamnik. Občni zbor je bil pri Kumerju in dobro obiskan. Udeležila sta se ga med drugimi tudi zastopnika Združenja trgovcev, načelnik in mestni predsednik, g. Anton Stergar, in tajnik Jože Klemenčič.

Občni zbor je otvoril in vodil g. Vinko Vizovišek, o nalogah in ciljih pa je predaval tajnik Zveze pomočniških zborov iz Ljubljane. Izvoljen je bil nato odbor, v katerem so načelnik Vinko Vizovišek, podnačelnik Ivo Kumer, tajnica Nuška Žagar, blagajnik Ivan Kotnik odbornika Lojze Rodič in

Pepi Rozman ter nadzornik Franc Racman.

Vsi odborniki so iz Kamnika ter se bodo pozneje kooptirali v odbor tudi zastopniki drugih krajev. Občni zbor je v izbranih besedah pozdravil načelnik Združenja trgovcev in mestni predsednik g. Stergar, ki je obljubil tudi vso podporo Združenju. Na občnem zboru je bila soglasno izrečena želja, naj bi se odpravilo nedeljsko odpiranje trgovin in zagotovilo trgovskim pomočnikom popoln nedeljski počitek. Trgovski pomočniki kamniškega sresa naj se prijavijo v članstvo pri Pomočniškem zboru na naslov: Vinko Vizovišek pri M. Kramariju, Kamnik.

Po vsem svetu: Ujme in viharji

Ljubljana, 22. maja.

Ponekod po naših krajih se je že letos z gromom in bliskom javila tudi toča v goste, drugje se je utrgal oblak in so zdivjane vode napravile precej škode, od drugod po svetu pa prihajajo še hujša poročila.

Na Bolgarskem je v mestu Dupnici divjal tak vihar, da je neko hišo popolnoma podrli. Izpod razvalin so pozneje odkopali trupla treh žensk in dveh deklet, eno ženo pa so z njenima dvema otrokoma še rešili živo, vendar je vsa trojica nevarno ranjena.

Iz Španije takisto javljajo, da so v Madridu in po vsej Andaluziji divjale nevihte s silnimi nalivi. V pokrajinah srednje in južne Španije so poplave povzročile precej škode, v nekaterih občinah je uničena vsa žetev.

V Rusiji je neurje napravilo mnogo škode, zlasti v pokrajinah ob Črnem morju. Vihar je bil tako silovit, da nekaj dni ni smela nobena ladja v pristanišča Novo-rosijsk, Odeso in druga. Vihar je trgalo strehe s hiš in je povzročil

zlasti veliko škodo po vrtovih in vinogradih. Tudi prometne naprave so poškodovane, tako da je ponekod promet čisto prekinjen.

Tudi v Ameriki so v istem besneli viharji in švigale strele. V Washingtonu sta bila dva človeka ubita, ko je vihar potegnil streho z nekega cirkusa, kjer je bilo pri predstavi zbranih 16.000 oseb.

Orkan nad Medjimurjem

Čakovec, 22. maja.

Pred dnevi je divjal nad Medjimurjem orkan, ki je napravil velikansko škodo. Strela je ubila tri osebe, in sicer kmečko dekle Rozalijo Gorup iz Senkoveca, 60 let staro kmeto Josipa Tomišca iz Hlapičine in 13-letnega Ivica Pinteriča iz Hodošana.

Orkan je zlasti hudo postal po vinogradih, ki so razmeroma slabo zavarovani. Najbolj prizadete občine so Sv. Martin in Cirkovljan.

Prijatelji! kupujte samo pri trgovcih, ki oglašajo v našem listu!

„Pozor — ledena gora!“

Kako je organizirana varnostna služba na Atlantiku

Boston, v maju.

S pipo v ustih sedi Davis Norton, vodja mednarodne službe za nadziranje ledenih gor v svojem uradu in si nekaj beleži.

»Imate dosti dela, Norton?«

»Hvala na vprašanju. Saj je zdaj glavna sezona za ledene gore! In v nekaj dneh bo startala »Queen Mary«, pa mora biti vse pripravljeno.«

»Kaj je zdaj na spomlad še vedno nevarnost? Imamo vendar 20 stopinj toplote, v oceanu se lahko že kopamo!«

Norton se zasmije: »Ravno zdaj spomladi je najbolj nevarno! Ledene gore se pojavljajo največ v času od marca meseca pa do srede junija. Zdaj imajo vse postaje noč in dan službo.«

Nesreča „Titanica“

In res, bilo je v noči od 14. na 15. aprila leta 1912, ko je največja ladja tedanjega časa »Titanica« zadela ob ledeno goro in je pri tem poginilo 1500 ljudi, saj se je ladja potopila v nekaj minutah. Bila je to največja morska katastrofa moderne dobe. In od takrat plove vsako leto v noči med 14. in 15. aprilom ena ladja na kraj, kjer se je pogreznil »Titanica« in odda salvo v spomin...

Po nesreči »Titanica« sta se sporazumeli Amerika in Anglija, da so bile v jeseni in spomladi 1913 poslani patrolne ladje v nevarne pasove, nadzirati paroplovne proge. Sicer se nahaja nevarni pas bolj na ameriški strani kot pa na evropski, ker sega mrzli pas tu veliko bolj proti jugu. Led prihaja večinoma iz Baffinovega zaliva, ki leži med Severno Kanado in Grönlandijo, in severni vetrovi ženejo led skozi Davisov prehod mimo Nove Fundlandije daleč do 40 stopinj širine, torej v višino New-Yorka. Tako da naletijo ladje, ki vozijo iz Kanade ali New Yorka, vsak čas na ledene gore.

Stalna služba

Zato je bilo l. 1913 sklenjeno, da ne zadostuje le nadziranje od

časa do časa, ampak, da je potrebna v to celo brodovje in k temu še več posebnih vremenskih postaj. Tako so premestili glavno centralo, sporazumno z ameriškimi in angleškimi parobrodniškimi družbami, na otok Novo Skotsko in razen tega postavili še vremensko postajo na Novi Fundlandiji. Mednarodna konferenca v Londonu je sklenila, da se uvede stalna nadzorna služba skozi vse leto, kar se je tudi zgodilo, izvemši l. 1917. in 1918, ko se je Amerika vojskovala.

Reorganizacija

Po vojni se je ta služba reorganizirala. Predvsem so postavili celo vrsto novih postaj, ki so s pomočjo radia v stalni zvezi z vsemi ladjami tega pasu, ter jim dajejo potrebna opozorila in navodila. Od l. 1929 je že 14 držav članic te zveze, ki skupno nosijo vse stroške za vzdrževanje te službe in sicer procentualno po svoji udeležbi na atlantskem prometu. Angleži plačujejo 40, Amerika 18, Nemčija 10%. Brodovje nadziralne službe pa sestoji danes iz desettih ladij.

Tisoč ledenih gor na leto

Tudi število ledenih gor vsako leto natančno zabeležijo. V času med majem in junijem priplava tudi do tisoč gor. In l. 1929, je bilo to število rekordno, saj so našli 1351 gor! In l. 1935 pa jih je bilo okrog 900. Vse te ledene gore prihajajo iz iste smeri, se razležejo na vse strani in ogrožajo vožnjo in promet do 1000 morskih milj naokrog.

Največja nevarnost

Najtežje je ugotoviti, kolikšna je prav za prav taka gora, ki se dozdeva razmeroma majhna, ko maj 80 do 100 metrov visoko gleda iz morja, tik pod površino se razteza že en kilometer v širino. In tako na kakšni ladiji niti ne slutijo, v kaki nevarnosti so, če plove mimo ledena gora. Zasedovale so celo take gore, ki so komaj

nekaj metrov gledale iz vode, v resnici pa so bile nevarne velikanke, ki jih je bilo mogoče le s celimi tonami dinamita razstreliti.

Nobene katastrofe več

Odkar se je potopil »Titanic«, se ni pripetila nobena taka nesreča več. Ker sicer bi bili vsi ti ukrepi in nadzori brezpomembni. Beležijo samo en primer v l. 1924, ko je privatna jahta »Liev Erikson«, last milijonarja Williama Washburna Nuttinga, izginila z vso posadko, ko je križarila po Atlantskem oceanu. Jahta je bila

po radiu ves čas v zvezi z nadzorno postajo, ker je bilo leto zelo veliko ledenih gor. Naenkrat pa je zveza prenehala in nadzorne ladje so s polno paro hitele na pomoč, vendar do dandanes še niso našli nobenega sledu o tej jahti. Če so bile ledene gore krive tej nesreči, ni znano.

»Queen Mary« pa bo vozila bolj južno smer, ker so letošnje pomladi vsled nenavadno hude zime v Kanadi in Grönlandiji ledene gore zopet prav pogoste.

Ob priznanju 25 letnega dela Skrbinšek — „Tiran“ v Drami

Ljubljana, 21. maja.

Hram naše gledališke umetnosti je bil sinoči priča, kako vsa naša javnost visoko in s spoštovanjem ceni nesebično in bogato odrsko in dramsko delo Milana Skrbinška. Pozorno oko je sicer ob splošnem obziranju moralo ugotoviti, da so predstavniki takozvanih »višjih krogov« izostali, s čemer pa seveda ni povezanega nič novega glede enega najbolj abotnih poglavljev o ljubezni in naklonjenosti do slovenskega gledališča v zadnjem času. Širokogrudni Skrbinšek je spričo tega dejstva — kolikor je sicer nerodno — gotovo zatisnil ob svojem jubileju oko in širokogrudno potegnil križ čez to reč. Drama je bila kljub temu dobro zasedena in neobičajno živahno in slavnostno nastrojena. V dokaz, kako splošno je Milan Skrbinšek deležen iskrenih simpatij.

Na odprtem odru se je zbral malone ves naš gledališki ansambl z gledališko upravo na čelu. Zvrhano naložena miza s trofejami, lavorjevimi venči in šopki je bila vidni izraz in dostojen okvir za pomemben kulturni praznik, ki ga je ta večer slavila naša Talija. Jubilanta Skrbinška je, čim se je pojavil na odru, zajel navdušen in prisrčen aplavz cele hiše. Prvo voščilo mu je v imenu gledališke uprave izrazil upravnik g. Oton Zupančič, naglašujoč globoko umetniško silo in neumorno delavnost slavljenca, ki je tekom svojega življenja na odrskih deskah ustvaril neštete človeške like z demonskimi naturami, v čijih grozotnih prepade bi si malokdo drznil tako globoko poseči kot je to storil vprav jubilent. Tople

in tovariške besede je nato naslovil jublantu predsednik Združenja gledaliških igravcev g. Lujo Drenovec, v imenu primorskih Slovencev pa urednik g. Albert Širok, ki je vidno ganjen razgrinjal spomine na tista svetle dni, ko je bila v Primorju še svobodna slovenska beseda, in tiste dni, ko so jo začeli preganjati, zasledovati in zapirati. Takrat je bil pogumni Skrbinšek dramski in kulturni mentor v Trstu, ki ni klonil niti takrat, ko so ga zaprli v ječo zaradi slovenske besede in kulture. V nadeji, da bo slovenska beseda in kultura še doživela v Primorju svoje zmogovito vstajenje in prerojenje, je g. Širok, požel jublantu, da bi bil sam priča in bojevnik tega vstajenja. Ti grenki spomini in svetle nadeje so slavljenca Skrbinška globoko ganili in mu je bilo nemara kljub vsem njegovim tiranom in drugim demonskim in trdim naturam, ki jih je bil ustvaril, tesno v srcu.

S tovariškimi stiskom roke in toplim priznanjem je poveljal Skrbinškovo delo nestor slovenskih igravcev g. Danilo. G. Hanžič pa je za Sentjakovski oder čestital monterju in učitelju, ki je s svojo večsto roko pokazal pot in vodil diletante-igravce. Tajnik Združenja igravcev, G. Jerman je na odprtem odru bral pismene in brzojavne čestitke vidnih predstavnikov naše gledališke umetnosti iz vse države in iz tujine. Občinstvo pa je dalo, kar je moglo: prisrčno in toplo priznanje.

Lepo slavlje je nato zaključil slavljenec sam, zahvaljujoč se za priznanje in simpatije. Prav posebno pa je naglasil, naj to priznanje ne velja njemu, marveč slovenski besedi in slovenski gledališki umetnosti, ki je važna veja na našem kulturnem drevesu.

Po kratkem odmoru je nato sledila slavnostna prireditev »Tirana«, ki jo brez dvoma lahko štejejo za letošnje najboljšo delo, v katerem so zlasti Skrbinšek, ga. Šaričeva in g. Jan ustvarili čudovito doživljene like. O predstavi sami bomo poročali kasneje.

Izginila je

Split, 22. maja.

Policija v Splitu išče neko Nevenko Banić, ki je služila v Splitu, doma pa je iz Ostrane pri Splitu. Dekle se je spoznalo z nekim mornarjem iz Vele-Luke, razmerje ni bilo brez posledic. Nevenka je zanosila in zaradi tega je zgubila svojo službo. Mornar je pa odšel na dopust v Vele-Luko. Nevenka je šla za njim, ker sta se hotela poročiti. V noči od 15. na 16. maja je pa Nevenka tajinstveno izginila. Orožniki so mornarja aretirali, ker sumijo, da je v zvezi z njenim izginotjem.

Nizozemsko odposlanstvo Rdečega križa se je te dni vrnilo iz Abesinije. Na sliki vidimo vrnivši se člane nizozemskega odposlanstva, ki so se pripeljali v domovino s parnikom »Palembang«.

MAŠČEVALEC

Kriminalni roman.

120

Bojišče je nudilo strahovit pogled.

Povsod naokoli mlake krvi in trupla razbojnikov, katerih je bilo padlo osemnajst. Tako je končal napad, ki so ga razbojniki tako spretno pripravili, a se je zanje tako nesrečno končal...

A kje je bil Dan? Gotovo je kje ranjen obležal. Jack in Bill sta z gorečimi baklami odhitela preiskat okolico. Blizu porušenega stolpa sta našli na Atkinsa in Watsona — mrtva.

Ko sta bila Atkins in Watson splezala vrh strmih pečin, sta skušala spodmakniti veliko skalo in jo zrušiti na trdnjavo — to je bilo tisto škrtanje, ki so ga bili slišali Jack, Bill in Dan — kar jima je po trudopolnem delu tudi uspelo. Toda zla usoda je hotela, da sta svojo nečloveško nakano morala poplačati z lastnim življenjem.

Skala se je namreč utrgala njima pod nogami, in se Atkins ni utegnil umakniti. Watson pa je imel vrv, s katero sta hotela spodmakniti skalo, ovito okoli roke in tako je prehitro se rušča skala tudi njega potegnila za seboj v pogubo.

Kriki, ki so jih bili obleganci slišali, so bili smrtni kriki Watsona in Atkinsa.

Ko sta stopala Jack in Bill dalje po bojišču, sta kinatu zagledala Dana, negibno ležečega na tleh.

Bill je pokleknil k njemu in ga tiho poklical:

»Dan, Dan!«

Toda Dan se ni ganil. In ko mu je Jack posvetil v obraz, je videl zevačo rano na njegovem vratu. — Dan je izkrmavel...

Globoka žalost je legla vsem na dušo, ko sta se gospodar in Bill povrnili z mrtvim tovarišem na rokah — dobrim, zvestim Danom, ki je bil s tolikim veseljem odpotoval, da jim pripravi nov miren dom, ki ga zdaj nikoli več ne bo videl.

ELINA ODLOČITEV

Nadaljnje potovanje izseljencev je potekalo mirno, brez posebnih pripetljajev, in čez dva dni so proti poldnevni prispeli na posestvo, ki naj bi bilo njihov novi dom.

Posestvo, kakršno je po svoji ogromnosti le v Ameriki mogoče, se je razprostiralo na milje daleč in je obsegalo več dolin in hribov naokrog. Na posestvu je bilo tudi več lepih stavb in takoj naslednji dan je Jack dodelil Edvardu in Tomu vsakemu njegov del posestva.

Jack je dodelil nekaj zemljišča tudi obema Edvardovima varovankama. Vse ostalo zemljišče pa je obdržal zase in ga na tihem namenil Eli, če bi hotela ostati tu.

Tako je minilo že štirinajst dni, odkar so bili prišli sem in vsi so se že dobro navadili na to novo življenje.

Nekega dne je jahal Jack z Edvardom po njegovem posestvu.

Sprva sta molče dirjala preko poljan, ko pa sta prišla do gozdiča in sta počasi jahala dalje, je Edvard vprašal Jacka:

»Ali nas res nameravate zapustiti, gospodar? Vsem nam je hudo...«

»Saj moram, dragi Edvard. V Hudsonu me čaka »teror«, v Londonu pa moji pomagači. Ne smem jih kar tako zapustiti,« je odgovoril Jack.

»Toda ne pozabite na nas in — vrnite se. Tu lahko vsi živimo v miru in zadovoljstvu.«

Jack ni ničesar odgovoril na to, in nekaj časa sta molče jahala dalje. Nenadoma pa se je Jack obrnil proti Edvardu:

»Edvard, vaša žena in Ela sta postali nerazdružljivi prijateljici.«

Edvard je prikimal in dejal:

»Da, že sam sem to opazil. Zdi se mi, da se je gospodični Morrisovi ta kraj tako priljubil, da bo kar ostala tu.«

Jack se je zdrznil.

»Da, da,« je nato odvrnil, »najbolje bo, da ostane tu. Saj bi pa tudi bilo krivično od mene, če bi jo oddvojil od prijateljic, ki jo imajo radi.«

Edvard je nekoliko začudeno pogledal Jacka, potem pa rekel:

»Saj razumem, da morate zdaj nazaj v London. Toda iskreno vas prosim, vrnite se k nam — tu boste našli tisti mir, ki ga, tako se mi zdi, doslej niste mogli najti.«

Medtem pogovorom sta dospela skozi gozd spet v bližino farme, in ko je Jack pogledal skozi vejeve, je opazil tam belo postavbo.

»Zvečer bovo govorila o mojem potovanju, takrat vam bom tudi lahko povedal, kako se je odločila Ela.« je naglo odvrnil zdaj tovariša in že zdirjal skozi grmovje.

Jack se ni bil zmotil — bila je Ela. Sedela je tam na klopi; knjiga, ki jo je bila vzela s seboj, ji je zaprta ležala v naročju, njene lepe, modre oči pa so zamisljeno zlele predse.

Ko je bila zaslišala peket konjskih kopit in zdajci zagledala Jacka, je globoko zardela, a se je hitro zopet zbrala.

Jack je razjahal in prisedel k Eli. Nekaj časa jo je molče gledal, potem pa tiho vprašal:

»Ela, kako ti ugaja Arizona; kako se ti dopade ta farma?«

»Krasno je tukaj,« je počasi odgovorila, »tako tiho in mirno. In vsa okolica je tako očarljiva.«

»Da, prav imaš, poleg tega pa imaš tu zveste prijateljice in tovariše, ljudi, ki te ljubijo...«

Ela ni na to ničesar odgovorila. Jack jo je pozorno pogledal in naglo vprašal:

»Ela, ali hočeš ostati tu?«

»O, rada,« je odgovorila in ga prijazno pogledala. »V tej samotni in miru bom morda pozabila na preteklost.«

Jack je prebledel, a je vendar s trdnim glasom nadaljeval:

»Zdelo se mi je, da ti bo tu ugajalo, zato sem izbral tisto vilo na gričku zate; naj bo tvoja last. Prav tako tudi vse zemljišče naokoli. — Kar se tiče tvojega posestva na Škotskem, bom pa uredil tako, kot boš želela. Svetoval bi ti, da ga ne prodaš, saj imaš dobrega oskrbnika.«

»Da, prav imaš, William,« je odgovorila Ela. »Kje boš pa ti prebival?«

»Jaz?« — Jaz odidem v London!« je mirno odvrnil William.

Ela se je zdrznila, potem pa naglo vprašala:

»Ali nameravaš že zdaj odpotovati?«

»Se ne vem — najbrže. Skoraj gotovo bom potem trajno ostal tam. Kaj pa naj delam tu, zdaj ko sem izpolnil svojo nalogo?«

Ela se je obrnila k njemu in ga pogledala v obraz.

»Ne, ne, William, potem tudi jaz ne ostanem tu,« je odločno odvrnila. »Jaz grem s teboj!«

»Ti — ti hočeš...?« je ves vzradoščen vzkliknil Jack.

Ela ga je resno pogledala in mirno rekla:

»Moraš me prav razumeti, William. Grem s teboj zato, da te bom varovala pred... saj razumeš — zato grem s teboj. Kot dobra sestra bom vedno poleg tebe in te opominjala in ne bom prešla miru, dokler ne pustiš vse in boš voljan vrniti se na tale mirni, tihi kraj. — Šele tedaj bo končana moja naloga.«

Jack je dolgo časa molčal, potem pa tiho spregovoril:

»Dobro, Ela, pa pojdiva skupaj — pripravi vse za pot, brez nekaj dni odpotujeva. Povej to tudi Samsonu in njegovi ženi, naj se pripravita.«

»Ne, ne, William, teh starih duš ne bom več mučila s potovanjem. Kar tu naj ostaneta in uživata svoj mir. — S seboj pa vzamem malo Juanito, ki mi je zelo vdana.«

»Prav, napravi, kakor misliš, da je najbolje,« je odvrnil Jack in spet zajahal svojega konja. Njegova duša je bila vsa razdvojena.

Čez nekaj dni sta se Ela in Jack, po ganljivem slovesu od svojih prijateljic, odpravila na pot — nazaj v London...

Prebivalstvo

New-Yorka

Najnovejša statistika mesta New Yorka kaže zelo zanimive številke. Celokupno prebivalstvo šteje okroglo 7.600.000 glav, od katerih je 2.300.000 (približno tretjina) useljenecv prve generacije. Čudno je, da se je samo pri polovici prebivalcev dalo ugotoviti, kateri veroizpovedi pripadajo: 1 milijon 734 tisoč je katoličanov, 1 milijon 765 tisoč Židov in 141.000 protestantov. O ostalih milijonih statistika molči. V tem pogledu je značilno, da imajo Židje 1000 sinagog, katoliki pa samo 430 cerkev. Po poklicih je med drugimi 106.000 šoferjev, 42.000 krojačev, 32.480 brivcev, 55.000 natakarijev in 20.000 liffbojev. V pisarnah je zaposlenih 300.000 ljudi. Izmed svobodnih poklicev šteje mesto 21.000 muzikov, 16.000 gledaliških igralcev in 9.000 pisateljev.

Astrološka napoved

za 23. maj

Ta ne ravno razveseljivi teden zaključuje dober dan. Je ugoden za duševno delo, študije, izpite itd. ter tudi za poslovno korespondenco. V poklicnem življenju se obetajo uspehi. V zakonsko in ljubavno življenje prinaša ta dan po vznemirjenih zadnjih dneh zopet pomirjenje, omiljenje nasprotstev, boljšo harmonijo. Tudi za promet in za tehniko so danes prijazni aspekti.

Iz domačih gajev

Alfonz Gspan:

Žarki

Za violčno žametnim drevjem gre počasi sonce v zaton, zlato je zapredlo med veje, zdaj mrzlo je, nič več ne greje, globoko je sklonjeno k tlom.

Narahlo se spuščajo sence, ko da gre po gozdu nekdo v sinjem svetlem plašču in ga razgrinja po tleh z belo otožno roko.

Rdeče ožarjena debla — samotni plameni iz tal — pošastno in mirno gorijo in mrzlo v sinjino kričijo, ko da bi jim srca razklal.

Sam sem in hodim med smrečje, za mano gre žalostna sled. Tukaj sva nekda obšla, tu si mi upanje dala — a stezo zamedel je sneg.

Gspan Alfonz, rojen 16. oktobra 1896 v Krškem, spada med triko mlajšega rodu. Bil je Kosovelov tovariš. Gspan v svojih pesmih oblikuje konkretnije časovne probleme, je dober opazovalec in iz tega zajema svoja duševna občutja. Gornja Gspanova pesem je vzeta iz »Ljubljanskega Zvona« leta 1931.

110 kmetov obtoženih

Krapina, 22. maja.

Župnik iz Radovoja Franjo Benko in trgovec Stjepan Došan sta spravila na obtožno klop zaradi klevete kar 110 kmetov.

Radovojci so zvedeli, da prodaja župnik trgovcu del beneficij, zaradi tega so se kmetje razburili in posredovali pri nadškofu v Zagrebu, da bi to kupčijo preprečili.

V tej prošnji so žalili župnikovo in trgovčevu čast. Tako je nastala tožba proti 110 kmetom, za katere je bila seveda razpravna dvorana premajhna in se je morala vršiti v neki drugi večji dvorani na sodišču v Krapini. Razprava je bila preložena.

Razne novice

Kakor poročajo iz La Paza, so v Boliviji izbruhnili hudi nemiri. Provizorna vlada je odstopila. Oblast je prevzel polkovnik Toro. Gre za nov socialističen režim.

V Bolgariji so delavci lobačnih tovarn stopili v štrajk. Zahtevajo zvišanje mezd. Na štrajku je udeleženo 50.000 delavcev. V Sofiji je prišlo do spopadov med delavci in policijo, pri čemer je bilo več ranjenih. Bati se je, da se pridruži štrajku tudi delavci drugih strok. V Slivnu so to že storili delavci tamonje tekstilne tovarne.

V Parizu je umrl bivši šef mornariškega štaba in komandant francoske eskadre v sredozemskem morju podčrtnal Salaun. Pod njegovim poveljstvom se je izvršil v svetovni vojni prevoz srbske vojske v Solun.

V ruskem senatu je umrl te dni bivši ruski general Mihajlo Boguševski, ki se je kot prostovoljec udeležil srbsko-turške vojne l. 1876. Tudi v rusko-japonski vojni in v svetovni vojni se je odlikoval. Po prevratu je pribežal v Jugoslavijo in živel zadnja leta v Pančevu. Dosegel je starost 82 let.

Gospodarska vojna fašistične Italije

Rim, 22. maja. i. Nekaj tukašnjih list piše, da so trgovski sporazumi med Italijo in sankcionističnimi državami avtomatsko ukinjeni. Ti sporazumi morajo biti podvrženi radikalni reviziji, posebno ker šef fašistične stranke želi da postane Italija ekonomsko samostojna. Radi tega naj se izključi ves uvoz v Italijo vseh produktov sankcionističnih držav.

Francoske čete ostanejo v Diredavi

Pariz, 22. maja. r. Dosedaj italijanska vlada še ni uradno zahtevala, naj se francoske kolonijalne čete, ki tabore v Diredavi, umaknejo v Francosko Somalijo. Te francoske kolonijalne čete se nahajajo v diplomatski četrti mesta Diredave in se drže le svojega doletenega prostora. Med poveljniki teh čet ter italijansko vrhovno komando obstoja začasen sporazum. Te čete bodo zapustile Diredavo le, če bi italijanski oblasti jamčile za varnost francoskih državljanov in železnice Džibuti-Addis Abeba ter če se bodo rešila pravna vprašanja, ki so v zvezi z italijansko aneksijo Abesinije.

Stavka tobačnih delavcev v Bolgariji

Sofija, 22. maja. f. Glavna delavska zveza je objavila proglas, s katerim se ukinja generalna stavka tobačnih delavcev. Vendar se niso vsi delavci vrnili na delo zaradi močne komunistične agitacije. Stavka je zavzela največji obseg v Plovdivu, kjer so delavci napadli uradne prostore, vendar je policija opustošenje preprečila. Bilo je več oseb aretiranih.

Potres v Južni Ameriki

Buenos Aires, 22. maja. ba. Nočjo so prebivalci občutili močan potresni sunek, ki je trajal 5 sekund. Epicenter je bil oddaljen 600 km in v bližini Cordobe. Baje je materialna škoda ogromna.

Glas je glas naroda

Bluf o bogastvu Abesinije

Angleži se boje samo ameriškega kapitala v Afriki

London, v maju. Predsednik angleške vlade Baldwin je rekel, da navdaja Angleže zmaga Italijanov v Abesiniji z »grenkim občutkom ponižanja.« Čeprav je danes politična zmeda glede angleške politike v Angliji sami največja, vendar bi se motili, če bi mislili, da si Anglija ne bo prej ali slej poiskala zadoščene za ponižanje po abesinski vojni. Kakor kaže zgodovina, Anglija ne pozabi na svoje poraze.

Neguš — figura

Angleški vladni in bankirski krogi Downing Streeta in Cityja se danes prav malo zanimajo za usodo »cesarja vseh cesarjev« Haile Selasijaja. Neguš je bil za angleško politiko prd zmago Italijanov samo figura, ki jo je angleški tisk v osrednje v luči reflektorjev, toda ne zaradi nje samega, temveč zaradi gospodarskih in političnih interesov, ki so v zvezi z negušovo deželo in ki se tičejo življenjskih problemov angleškega imperija. Angleži vedo, da Mussolini lahko ustvari po zavzetju Abesinije mogočno vzhodnoafriško kolonijalno silo in s tem blokira direktno pot med Severno in Južno Afriko ter tako loči Egipt od Sudana. Zato ni čudno, da so zastopniki Južnoafriške unije, ki so se pred dnevi mudili v Londonu, zahtevali nadaljevanje sankcij proti Italiji z vso strogostjo, da bi Italija vsaj gospodarsko padla na kolena.

Brezuspešno snubljenje angleškega kapitala

Juristične klavzule in paragrafi ter pogodbe, o katerih vroče razpravljajo v Ženevi, so torej za Anglijo samo pretveza za njene resnične interese, to so pa gospodarski interesi. Angleži zdaj zanima predvsem, če bo Italija imela od Abesinije kake gospodarske koristi in če je sposobna za gospodarsko izkoriščanje Abesinije. Kmalu po padcu A. I. S. Abebe so prišli v London italijanski gospodarski svetniki in so začeli proučevati teren za — posojila. Končno so priredili tudi nekaj predavanj v klubih velikih trgovcev in bankir-

jev. Orisali so bankirjem Abesinijo kot bodočo obljubljeno deželo s prirodnimi bogastvi, ki jim ni para. To je skratka dežela bodočnosti za kapitaliste z ogromnimi možnostmi za eksploatacijo z ogromnimi dobički seveda. Ob koncu so italijanski snubci angleškega kapitala pozvali zastopnike angleškega kapitala, naj sodelujejo pri izkoriščanju bogastva Abesinije.

Nekateri bankirji so bili res pripravljeni dati nekaj posojila v ta namen. Kmalu nato so pa angleški kapitalisti dobili neki migljaj, ki je prišel z najboljši odločilni mest, in sicer iz angleškega kolonijalnega ministrstva. Posledica je bila ta, da so bankirji odpovedali svoja posojila in da so italijanski snubci odšli nazaj v Rim praznih rok.

Samo slepilo

Angleško kolonijalno ministrstvo je namreč informiralo velekapital, da so italijanske govornice o prirodnem bogastvu Abesinije samo bluf, ali kakor bi lahko rekli po domače — potegavščina.

Angleški velekapital bi se resno ne zmenil za opozorilo vlade, če bi se prepričal, da so v Abesiniji res mogoči ogromni zaslužki. Kšeft je kšeft, pravijo Angleži in kšeftarska morala in politična moralna. Angleški velekapital je brez dvoma vedel kaj dela, ko si je osvojil mnenje strokovnjakov angleškega kolonijalnega ministrstva, ki pravi, da prirodna bogastva Abesinije niso tako ogromna, kakor trde zdaj Italijani, in da bi vsekakor vložen kapital ne nesel kdove kakšnega dobička, kajti samo za ceste in železnice, ki so potrebne za izkoriščanje Abesinije, bi stale milijarde.

Drugi bluf

Za Angleže je torej bogastvo Abesinije samo nekakšen manever Italije, s katerim bi rada dobila posojila in se rešila gospodarskega propada. Zgolj manevri pa za Anglijo, ki misli vedno s stališča koristnega in škodljivega, niso važni. Zato so posvetili angleški odločilni politični krogi in bankirji svojo pozornost po raz-

krinkanju prvega blufa vprašanju o italijanskem vojaškem in političnem izkoriščanju zmage v Abesiniji.

Gotovo je, da ima zdaj Mussolini v rokah več adutov, ki jih hoče vreči čimprej, da ne bi nasprotniki prišli do igre. Pogodbe, ki so bile podpisane v Locarnu in Stresi ter tudi v Ženevi so res še krpe papirja, toda Mussolinijeva grožnja, da bo ustvaril protiženevsko fronto, so njegov drugi bluf, kakor trde vplivni londonski krogi.

Protiženevska fronta Italije, Albanije, Madžarske, Avstrije, Nemčije in Japonske je ravno tako manever, kakor tisti o ogromnih dobičkih z izkoriščanjem abesinskega bogastva. Ta protiženevska fronta bi bila namreč mrtvo dete brez Nemčije. Ravno Nemčija se pa zelo obotavlja, da bi se tesno zvezala z Italijo, ker je vsa njena zunanja politika osredotočena zdaj na trden sporazum z Anglijo.

Česa se res boje

Mussolinijevih manevrov v Evropi se Angleži torej ne boje. Boje se pa njegove akcije v Afriki. Za Angleže so na primer dogodki v Palestini bolj važni kakor dogodki v Evropi. Angleško kolonijalno ministrstvo ima baje dokaze, da so palestinski Arabci z italijanskim denarjem poslali agitatorje v Sudan in Sirijo ter v druge angleške kolonije, da bi naščuvali mohamedansko prebivalstvo proti Angliji.

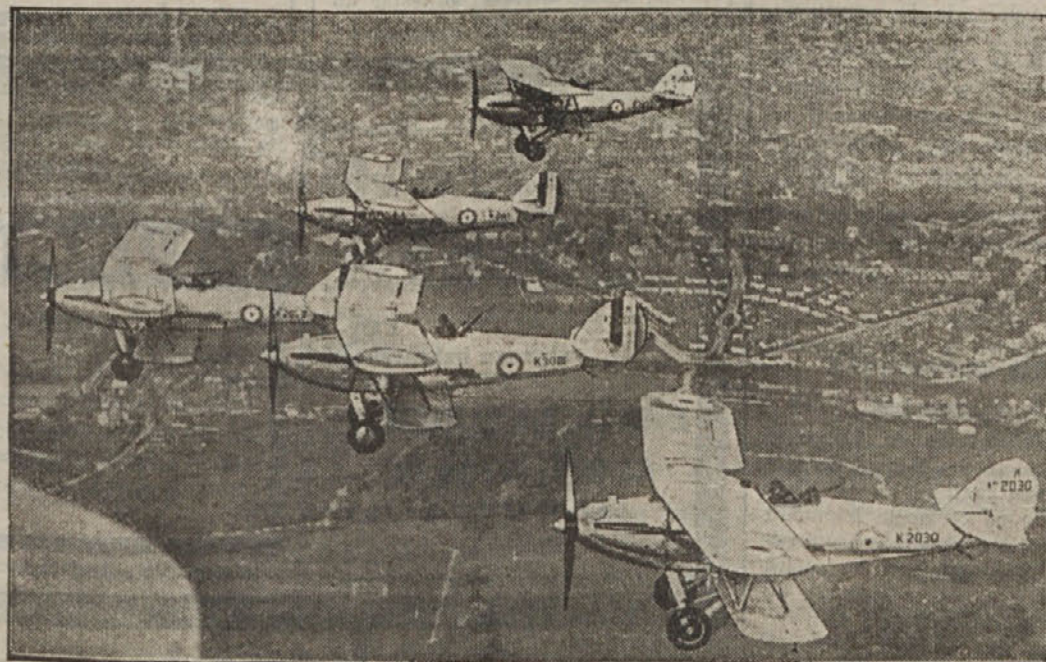
Kritična točka za odnose med Anglijo in Italijo je torej Afrika in ne Evropa. Gre za obvladanje Sredozemskega morja in Sueškega prekopa, za direktno zvezo med Severno in Južno Afriko. Le s tega vidika je zavzetje Abesinije z italijansko vojsko važno za Angleže.

Amerika — temna točka

Amerika je odklonila udeležbo pri sankcijah proti Italiji. Ostala je nevtralna. Veliki ameriški koncerni so uvozili med afriško vojno ogromne količine petroleja v Italijo. Zgradili so ogromna petrolejska skladišča v Italiji in jo založili s petrolejem za več let. In Mussolini z vso energijo snubi zdaj — ameriški velekapital, s katerim bi izkoriščal Abesinijo in se vojaško in politično utrdil v Afriki.

Tako je zdaj Amerika silno težka točka v angleški politiki. Če se Mussoliniju posreči dobiti ameriški kapital, ne bi z njim obogatel v Abesiniji, toda z njegovo pomočjo bi militariziral svoje kolonijalno cesarstvo v Afriki in ustvaril zlasti za Angleže nevarno kolonijalno vojsko. Evrope torej Mussolini ne more potegniti, lahko se mu pa to posreči z Ameriko.

Da ima reklama uspeh, je spoznal že ves trgovski svet. Reklama ne podraži blaga radi svojih stroškov, temveč ga poceni radi popularnosti ter radi večje produkcije. V tem je uspeh reklame!

Skupina angleških bojnih letal na vežbanju.

Veseli metuljček na žalostni klopi

Prevejana Marta pred sodniki

Ljubljana, 22. maja. Pred senat pod predsedstvom s. o. s. Kralja je stopila mlada, lepa, elegantna, komaj 21 letna gospodična Marta. Občinstvo jo radovedno motri. Le česa je obtožena? Le redko se zgodi, da stopi tako simpatično dekle pred sodnike.

Marta je bila rojena med svetovno vojno v Hamburgu. Za njeno vzgojo ni bilo dovolj poskrbljeno in tako se je zgodilo, da je že zgodaj krenila na stranska pota.

Intimna prijateljica

Marta prihaja k popolnoma neznanim ljudem. Predstavi se jim za »intimno prijateljico« te ali one znanke ali znanca, pozabila je ključ ali denarnico doma, noč je in treba je kje prenočevati. Ljudje se je usmilijo, ponoči jih pa okrade in izgine brez sledu.

L. 1934. je meseca novembra vstopila v Ljubljani v sobo kuharici Julki Majcnovi in ji odnesla kar 8500 Din. Denar je nato razmetavala, da je bilo veselje. Prijeli so jo šele meseca januarja lanskega leta in jo obsodili pred tukajšnjim malim senatom na 1 leto in 6 mesecev strogega zapora, po prestani kazni pa na prisilno delo za nedoločen čas.

Lahko živka Marta dela sedaj pokoro v ženski kaznilnici v Begunjah na Gorenjskem. Med tem pa so prišli na dan še nekateri njeni grehi. Marta se je mnogo vozila po »poslihi«. Peljala se je v Zagreb, od tam v Beograd po zopet na Jadran, nato v Gradec itd.

V Beogradu je Marta pobrala zaščneci Hujčevi 16. februarja ponoči precej svilene obleke. 6 kombinež in srajc v vrednosti 6000 Din, vrh tega pa še 1.100 Din gotovine. Za vse svete predlaskim se je iznenada pojavila v Göstingu pri Gradcu. Obiskala je sodarjevo ženo Roschmanovo in ji sporočila pozdrave njenih znancev v Jugoslaviji. Ko se je Marta hotela odpraviti v bližnji hotel, jo je vesela Roschmanova povabila, naj kar pri njej prenoči. Marta se je prav rada odzvala povabilu. Ponoči, ko so vsi spali, je pa pobrala več obleke in še 300 šilingov v gotovini ter izginila.

Državni pravdnik je zaradi teh dveh tatvin Marto naknadno obtožil, da dobi Marta k svoji prvotni sodbi še primeren namček, ker je obe ti tatvini izvršila še pred svojo lanko sodbjo.

Predsednik senata s. o. s. Kralj: Inate še žive starše?

Obtoženka: Da, mater.

— Kaj je po poklicu in kje živi?

— Posetnica je v Koc'anu pri Radencih.

— S čim se vi živite?

— Šivilja sem.

Gimnazijka

Na nadaljna vprašanja je obtoženka izjavila, da je obiskovala gimnazijo in da je bila dvakrat predkaznovana zaradi tatvine.

— Ali priznate tatvino pri Hujčevi?

— Slavni senat! Jaz Hujčeve sploh ne poznam. Bila sem meseca januarja 14 dni v Beogradu pri svoji

sošolki Pepci. Ker pa nisem dobila dela, sem se na materin poziv vrnila domov.

— Ali je ta slika vaša?

— Je, dala sem jo Pepci.

— In ravno po tej sliki trdi Hujčeva, da ste bili vi pri njej!

— Nikdar nisem bila pri njej in je tudi ne poznam!

— Ja, bila ste pri njej meseca februarja!

— Jaz sem bila v Beogradu meseca januarja in sem odpotovala domov že koncem januarja.

— Ali imate kakšne dokaze za to?

— Mojo mater!

— Ali ste bili v Beogradu še kot drugod kot pri Pepci?

— Ne nikjer! Kadar sem šla iz stanovanja, sem šla vedno v spremstvu njenega brata ali sestre.

— Kujičeva trdi, da ste prišli k njej in rekli, da ste brez ključa od hišnih vrat. Usmilila se vas je in vas prenočila. To priliki pa ste izkoristili za tatvino!

— Slavni senat, jaz te Hujčeve ne poznam in tudi nisem mogla biti pri njej, ker sem bila že meseca februarja doma.

— Torej bosta vaša mati in Pepca pričali, da ste prišli že koncem januarja domov?

— Da!

Drž. pravdnik: Kdo vam je pa dal denar za v Beograd in nazaj?

Obtoženka: Matil!

— In v Gradcu tudi niste bila?

— Ne, nikdar, pač pa v Radkersburgu blizu meje.

„V Göstingu nisem bila“

Predsednik senata s. o. s. Kralj je nato bral izpovedi raznih prič. Roschmanova je izpovedala, da se je seznanila z Marto v vozu cestne železnice. Predstavila se ji je za sestro orožnika Jožefa Ragana, ki da jo vzdržuje, da more študirati na učiteljskem. Marto je spremlila do orožniške postaje, kjer pa jima je komandir povedal, da je Ragan v Gradcu. Obtoženka je ostala na komandirjevo povabilo pri njeni, zvečer pa je Roschmanova zaslišala, kako jo nekdo kliče skozi okno. Pogledala je ven in spoznala Marto, ki jo je prosila, naj jo spremlja do bližnjega hotela. Nato ji je Roschmanova ponudila prenočišče, drugega dne, ko se je naspala, jo je znanjkalo, šele tretji dan je ugotovila, da jo je okradla in jo je tudi takoj prijavila orožnikom.

— Kaj pravite k temu?

— Slavni senat, jaz v Göstingu nisem nikdar bila in tudi Roschmanove ne poznam.

— Ona pa trdi, da ste bila pri njej in da so tudi videli vaš potni list. Tudi ste se v Gradcu zgostili pri svoji sošolki Köglov.

— Je ne poznam! Nisem nobene sošolke v Gradcu in tudi nisem nikdar bila tam!

„Klanjam se!“

Zagovornik ex offio dr. Lokar je predlagal, da se zaslišijo glede Hujčeve Martina mati in Pepca, glede Roschmanove pa orožniški komandir in tisti »mlajši orožnik«. Drž. pravdnik pa je predlagal, naj se zasliši tudi še Köglova, da se ugotovi, ali je bila Marta v Gradcu ali ne.

Ko je senat odhajal na posvet, jih je Marta zaprosila: Slavni senat, prosim, da bi me milo sodili. In ko so se sodniki obrnili, da stopijo v posvetovalnico, je zaklicala za njimi: Klanjam se!

V dvorani se je občinstvo smejalo. Kako se naj tudi ne bi! To je čela

ciganka! je dejal nekdo! Drugi pa je začel pripovedovati o veselim doživljaju nekega uglednega ljubljanskega meščana s to lepoticco. Veljal je »špase« sarno štiri junje.

Ko se je senat vrnil, je proglasil razpravo za preloženo, da se izvedejo predlagani dokazi.

Vzajemna pomoč

Zanimiva razprava je bila preložena na ponedeljek

Ljubljana, 22. maja.

Razprava je trajala v sredo še od 4 popoldne do 8 zvečer. Zaslisanih je bilo več prič. Priča Vekoslav Bavdek je izpovedal, da mu je ravnatelj »Feniksa« dr. Zolger že meseca avgusta l. 1931. pravil, da bo »Vzajemna pomoč« razpuščena.

Dr. Pegan je pobijal tisti del obtožnice, ki se nanaša na lažno bankrotstvo. Naglašal je, da so znašali stro-

ški revizije skoraj pol milijona dinarjev ali natančno Din 499.738.55. To vse še pred otvoritvijo konkurza. Ako revizijski stroški ne bi bili tako visoki, sploh ne bi bilo treba napovedovati konkurza. Predlagal je zaslišanje priče Štravsca, kar pa je senat odklonil. Izvedenec Rožič je izpovedal, da so bile knjige v knjigovodstvu »Vzajemne pomoči« idealno zamišljene, da pa so jih prehiteli dogodki.

Po prečitaniu dokaznega materiala je nato predsednik senata ob 8 razpravo prekinil in se bo nadaljevala v ponedeljek 25. t. m. popoldne.

Ob prste ob zdravje

Ljubljana, 22. maja

Pogačar Vinko, mali triletni sinko posestnika iz Gorij pri Bledu si je dal v svoji otroški radovednosti opravka pri slamožnecih. V svoji nevednosti je vtaknil levo roko mal nože te slamožnice in že so odleteli prsti pri levici. Prepeljali so ga v ljubljansko bolnišnico, kjer steer njegovo stanje ni nevarno, vendar je mali Vinko že tako mlad ob prste.

Kunše Anton, posestnikov sin, rojen l. 1913. doma iz Iga pri Ljubljani se je pa sprl s svojim prijateljem. Ta njegov prijatelj mu je pa svojo tovarništvo dokazal na prav nevhvaležen način. Zarini mu je dolg nož v rebra, tako da je poškodba prav resna in je težko, če bo Kunše okrevale. Napadalec so orožniki aretirali ter ga prepeljali v zapore. Kunšeta pa v Ljubljano v bolnišnico.

Radio Ljubljana

Schota: 12. plošče; 12.45: vreme; 13: poročila; 13.15: plošče; 14: poročila; 18: Radijski orkester; 18.40: Pogovor s poslušalci; 19: poročila; 19.30: Narodna ura; Prispevek Dalmacije za jugoslovansko kulturno uveljavljanje v svetu, g. dr. Dejanović; 19.50 Znanje-politični pregled, g. dr. Kuhar; 20.20: Vesel večer v telepatiji; 22: poročila; 22.15: Radijski orkester do 23. ure.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 5 Din. Drž. in ban. davek 3 Din. Oglasniki, ki iščejo službe, plačajo samo po 25 par za besedo. Na pismena vprašanja je priložiti za odgovor 2 Din v znamkah. — Mali oglasi so plačljivi takoj pri naročilu

HRANILNE KNJIZICE

prostate ali kupite najbolje potom moje oblast vno dovoljene pisarne. — Denar tako j. Priložite znamke.

RUDOLF ZORE, Ljubljana

Gledališka ulica 12. Telefon 39-10.

Mirna družina

išče v bližini nove šišenske cerkve trisobno stanovanje z vsemi pritliklami. Cenj. ponudbe na upravo lista pod »Šiška«.

Berlitz

nemški I. del in italijanski I. in II. del, prvi nov, drugi kot nov, prodam za Din 100.- Vprašati pod »Sem zainteresirani« na ogl. odd. »Glasa naroda«.

TELEFON 20-59

Suha drva, premog in karbo-pakete dobite pri

L. POGAČNIK - Bohoričeva 5

Umrla nam je naša nadvse ljubljena soproga, mati in teta, gospa

JOŽEFA KAPELJ

roj. Sever,

soproga bakrarskega in kotlarskega mojstra ter posestnika,

previdena s tolažili sv. vere.

Pogreb predrage pokojnice bo v soboto, dne 23. maja 1936., ob 4. uri popoldne, izpred hiše žalosti, Aljaževa cesta št. 4, na pokopališče v D. M. v Polju.

LJUBLJANA, dne 21. maja 1936.

Žalujoča rodbina KAPELJ in ostalo sorodstvo.